

Justitieministeriet
PB 25
00023 STATSRÅDET
justitieministeriet@om.fi

UTLÅTANDE

Ärende: Människorättsinstitutionsarbetsgruppens betänkande om inrättandet av en nationell människorättsinstitution.

Hänvisning: Begäran om utlåtande 7.6.2010, OM 6/41/2009.

Verksamheten Juridiskt ombud i Svenskfinland för det finlandssvenska handikappområdet (nedan verksamheten Juridiskt ombud) tackar för möjligheten att ge ett utlåtande om människorättsinstitutionsarbetsgruppens betänkande om inrättandet av en nationell människorättsinstitution. Vi kommenterar utkastet främst utifrån de finlandssvenska funktionshindrades synvinkel.

Verksamheten Juridiskt ombud är en juridisk stödfunktion inom handikappsektorn i Svenskfinland, vars syfte är att ge service till alla handikappgrupper i Svenskfinland. Parter i verksamheten är Förbundet De Utvecklingsstördas Väl rf (FDUV), Finlands Svenska Handikappförbund rf, Finlands svenska socialförbund rf, Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Psykosociala förbundet rf och Svenska hörsselförbundet rf. FDUV är administratör av verksamheten. Verksamheten har beviljats finansiering av Penningautomatföreningen i Finland (RAY).

Allmänt

Verksamheten Juridiskt ombud anser att inrättandet av en människorättsinstitution är välkommet och mycket viktigt för att främja och trygga de mänskliga rättigheterna i Finland. Vi anser också att arbetsgruppens betänkande är bra.

Både Handikappforum rf och Vammaisten ihmisoikeuskeskus (VIKE) har på ett förtjänstfullt sätt gett utlåtanden om arbetsgruppens betänkande. Vi kommer därför inte att upprepa de detaljer och specifika fakta som tagits upp i deras utlåtanden.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och människorättscentrets uppgifter

Finland undertecknade FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (konventionen) år 2007 och den trädde ikraft år 2008. Enligt konventionens 33 artikel 2 punkt ska konventionsstaterna bibehålla, förstärka, utse eller inom konventionsstaten upprätta en mekanism för att främja, skydda och övervaka genomförandet av konventionen. Förutom den ombudsmannainstitution som jämlikhetslagstiftningens reform eventuellt för med sig, anser vi, i likhet med Handikappforum och VIKE, att även människorättsinstitutionen och människorättscentret ska ha som uppgift att främja skydda och övervaka att konventionen efterföljs.

Behörighetsvillkor för människorättscentrets tjänstemän

Arbetsgruppen skriver i sitt betänkande att människorättscentret föreslås ha en personal om åtminstone tio tjänstemän. Tjänstemännens behörighetskrav ska enligt betänkandet ingå i instruktionen för riksdagens justitieombudsman. Med hänvisning till människorättscentrets allmänna uppdrag och uppgifter, såsom informations- och rådgivningsuppgifter, håller verksamheten Juridiskt ombud tjänstemännens språkkunskaper som ytterst viktiga. För att trygga kommunikationen till människorättscentret på de båda officiella språken anser vi att åtminstone en av de föreslagna tio tjänstemännen ska ha utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska. Goda eller nöjaktiga kunskaper i svenska tryggar inte i detta fall den svenskspråkiga befolkningens rättigheter. Detta behörighetskrav bör ingå i instruktionen för riksdagens justitieombudsman.

Det föreslagna behörighetskravet bidrar till att myndighetens skyldighet att på jämlika grunder tillfredsställa de grundläggande- och språkliga rättigheterna effektivare uppnås. Av 6 § lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda framgår de behörighetsvillkor som gäller statsanställdas kunskaper i nationalspråken finska och svenska. År högskoleexamen enligt lag eller förordning behörighetsvillkor för en statlig anställning, krävs vid tvåspråkiga myndigheter utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i befolkningsmajoritetens språk inom myndighetens ämbetsdistrikt samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i det andra språket. Enligt lagens 6 § 3 mom. kan undantag föreskrivas från språkraven, om arbetsuppgifterna förutsätter detta eller om de uppgifter

som kräver användning av olika språk hos myndigheten kan fördelas eller om det finns andra särskilt vägande skäl för undantag. Med hänvisning till detta anser vi att undantaget skall tillämpas i detta fall för att försäkra att myndighetens grundläggande och språkliga skyldigheter uppfylls.

Slutligen

Verksamheten Juridiskt ombud i Svenskfinland representerar svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning. Dessa personer utgör en minoritet som på ett positivt sätt påverkas av inrättandet av en människorättsinstitution. Vi ber vänligen Justitieministeriet att beakta våra synpunkter.

Helsingfors, 9.8.2010

Verksamheten Juridiskt ombud i Svenskfinland för det finlandssvenska handikappområdet

Lisbeth Hemgård
Styrgruppens ordförande
Verksamheten Juridiskt ombud i
Svenskfinland för det finlandssvenska
handikappområdet
Verksamhetsledare, FDUV rf

Johanna Lindholm
juridiskt ombud, jur.mag.
Verksamheten juridiskt ombud i
Svenskfinland för det finlands-
svenska handikappområdet

Sakkunnig: Johanna Lindholm, juridiskt ombud, jur.mag.
Tel. 040 519 65 98, johanna.lindholm@juridisktombud.fi

